

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations
Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

PRACA MIĘDZYNARODOWEGO PRZEWODNIKA GÓRSKIEGO (IML) UIMLA NA SŁOWACJI

Poradnik przedstawia wszystkie prawne zagadnienia związane z prowadzeniem wycieczek na Słowacji przez Międzynarodowych Przewodników Górskich z Polski. Stworzony został przez członków Grupy Roboczej Słowacja pod przewodnictwem Huberta Jarzębowskiego w składzie: Aleksandra Dzik, Tomasz Popiołek, Grzegorz Szarek i Robert Szumiec. Instrukcję transgranicznego świadczenie usług przygotowała Joanna Opyrchał.

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

Polscy Międzynarodowi Przewodnicy Górscy uprawnieni są do prowadzenia wycieczek po szlakach turystycznych oraz poza szlakami turystycznymi (w terenie udostępnionym przez parki narodowe) do trudności technicznych I w skali UIAA w warunkach letnich, a w warunkach zimowych poza szlakiem na raketach śnieżnych i nartach biegowych, a po szlakach turystycznych również na nartach skiturowych. Wskazówki HZS oraz regulaminy parków w sposób precyzyjny określają na jakich zasadach.

W Ustawie o Ratownictwie Górskim znajdziesz informację o tym, że możesz pracować i jakie warunki musisz spełnić. Regulamin HZS mówi w jaki sposób powinieneś pracować (ilość klientów, warunki zejścia ze szlaku, rakiety, narty). Regulaminy parków szczegółowo określają gdzie i kiedy możesz pracować (zamknięcia szlaków). Transgraniczne świadczenie usług to urzędowe potwierdzenie, że pracujesz na Słowacji. Wszystkie te zagadnienia opisujemy szczegółowo niżej.

Działalność Międzynarodowych Przewodników Górskich jest na Słowacji regulowana. Nazywa się *Horská sprievodcovská činnosť*¹ (działalność przewodników górskich). Praca przewodnika górskiego ujęta jest w Ustawie o Ratownictwie Górskim², której pełny tekst znajdziemy tutaj:

https://www.hzs.sk/uploads/wysiwyg/legislativa/544_2015.pdf

Przewodnicy zobowiązani są również do przestrzegania zapisów Regulaminu Górskiego Pogotowia Ratunkowego³ dotyczącego bezpieczeństwa osób w rejonach górskich w trakcie zorganizowanych działań opublikowane w języku polskim na stronie:

https://www.hzs.sk/uploads/wysiwyg/pokyny-hzs/10_polsky.pdf

Obowiązują nas regulaminy poszczególnych parków narodowych na których terenie mamy zamiar prowadzić działalność (TANAP, NAPANT, PIENAP i inne).

Dodatkowym obowiązkiem jest deklaracja transgranicznego świadczenia usług na terenie Słowacji⁴ o którym informacje znajdziemy na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

<https://www.minv.sk/?cezhranicne-poskytovanie-sluzieb>

Przewodników UIMLA spoza Tatr zachęcamy do podnoszenia swoich kompetencji i udziału w organizowanych przez Zarząd SMPG specjalnych szkoleniach mających na celu lepsze poznanie topografii słowackich Tatr oraz typowych zagadnień „tatrzańskich”. Więcej informacji o szkoleniach – wkrótce.

¹ W największym skrócie. Po słowacku horský sprievodca to UIMLA, horský vodca to IVBV. W polskiej wersji rozróżnienie to przewodnik górski i przewodnik wysokogórski.

² Zákon č. 544/2002 Z. z. Zákon o Horskej záchranej službe

³ Pokyny Horskej záchranej služby z 1. 7. 2014 č. 11/2014 na zaistenie bezpečnosti osôb v horských oblastiach

⁴ Cezhraničné (dočasné) poskytovanie služieb na území SR

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

1. Ustawa o Ratownictwie Górskim

§ 2g Działalność przewodników górskich

(1) Działalność przewodników górskich polega na prowadzeniu osób w terenie górskim oraz w terenie wysokogórskim bez używania sprzętu taternickiego oraz sprzętu do ubezpieczania oprowadzanej osoby.

a) po znakowanym szlaku turystycznym

b) poza znakowanym szlakiem 1. bez pokrywy śnieżnej do pierwszego stopnia skali trudności UIAA 2. przy pokrywie śnieżnej na raketach śnieżnych lub nartach biegowych.

(2) Działalność przewodników górskich może wykonywać osoba fizyczna, która posiada ważny certyfikat kwalifikacji zawodowych niezbędnych do wykonywania działalności przewodników górskich wydane przez stowarzyszenie przewodników, certyfikat ma ważność trzy lata od jego wydania.

Jako tereny górskie ustawa definiuje następujące pasma: Tatry Bielskie, Bukowskie Wierchy, Jaworniki, Góry Kremnickie, Góry Kisuckie, Beskid Kisucki, Mała Fatra, Beskid Śląsko-Morawski, Tatry Niżne, Pieniny, Słowacki Raj, „Stredné Beskydy”, Wielka Fatra, Tatry Wysokie, Tatry Zachodnie.

Granice tych górskich pasm zdefiniowane zostały w osobnym dokumencie wydanym przez ministerstwo. Pełny tekst dokumentu wraz z mapą znajdziemy tutaj:

https://www.hzs.sk/uploads/wysiwyg/legislativa/Vyhlaska_469.pdf

2. Regulamin Górskiego Pogotowia Ratunkowego (Pokyny HZS)

Ustawa o ratownictwie górskim nakłada na nas obowiązek respektowania zaleceń zawartych w dokumencie *Pokyny Horskej záchranej služby z 1. 7. 2014 č. 11/2014 na zaistenie bezpečnosti osôb v horských oblastiach, czyli Regulaminu Górskiego Pogotowia Ratunkowego* dotyczącego bezpieczeństwa osób w rejonach górskich w trakcie zorganizowanych działań. Dokument w języku polskim znajdziemy na stronie:

https://www.hzs.sk/uploads/wysiwyg/pokyny-hzs/10_polsky.pdf

Duża część regulaminu HZS odnosi się do działalności przewodników górskich.

Art. III Przewodnictwo górskie

Przewodnictwo górskie to oprowadzanie osób w środowisku górskim i wysokogórskim bez konieczności stosowania wyposażenia alpinistycznego i sprzętu zapewniającego przejście oprowadzanych osób:

a) po oznakowanych szlakach turystycznych i poza nimi, bez pokrywy śnieżnej, do pierwszego stopnia trudności wspinaczkowej według skali międzynarodowej UIAA,

b) poza szlakami turystycznymi i trasami z pokrywą śnieżną na raketach śnieżnych i nartach biegowych,

c) po oznakowanych szlakach turystycznych i trasach z pokrywą śnieżną z użyciem sprzętu narciarskiego.

Przewodnictwo górskie może być wykonywane przez osobę fizyczną, która posiada ważne uprawnienia do wykonywania działalności przewodnika górskiego wydane przez Słowackie Stowarzyszenie Przewodników Górskich **lub zagraniczną osobę prawną, która jest członkiem Stowarzyszenia Międzynarodowych Przewodników Górskich (UIMLA) z siedzibą w Chambéry we Francji**⁵.

⁵ UIMLA przeniosła się w zeszłym roku do Szwajcarii, a jej siedziba znajduje się w Villars-sur-Ollon.

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

Przewodnik górski legitymuje się międzynarodową legitymacją przewodnika górskiego UIMLA z ważnym oznaczeniem odpowiedniego roku kalendarzowego, której wzór został przedstawiony w załączniku nr 1. Lista przewodników górskich zrzeszonych w Słowackim Stowarzyszeniu Przewodników Górskich jest dostępna na stronie: <http://www.mountainleader.sk/horskisprievodcovia>.

Maksymalne liczby osób na 1 przewodnika górskiego przy oprowadzaniu klientów na wycieczkach:
skała wspinaczkowa według UIAA: CH – I
maks. liczba klientów: 5

Maksymalne liczby turystów na 1 przewodnika górskiego przy oprowadzaniu klientów na wycieczkach narciarskich na szlakach turystycznych:
działanie : wyprawy narciarskie i wyprawy skialpinistyczne
trudność: S1, S2
maks. liczba klientów:6

działanie: wyprawa z użyciem rakiet śnieżnych
trudność: S1, S2
maksymalna liczba klientów: 10

Maksymalne liczby turystów na 1 przewodnika górskiego przy oprowadzaniu klientów na wyprawach w nieprzygotowanym i głębokim śniegu:
Wyprawa z użyciem nart biegowych
trudność: S1, S2
maksymalna liczba klientów: 6

Wyprawa z użyciem rakiet śnieżnych
trudność: S1, S2
maksymalna liczba klientów: 10

Maksymalne liczby aspirantów na 1 przewodnika górskiego przy prowadzeniu treningu
trening: poruszanie się w terenie
trudność: CH – I
maksymalna liczba klientów: 5

trening: wyprawy narciarskie, skialpinistyczne i poruszanie się z użyciem rakiet śnieżnych
trudność: S1, S2
maksymalna liczba klientów: 6

Art. V Wycieczki szkolne

W przypadku wycieczek szkolnych organizowanych po oznakowanych szlakach turystycznych, które nie są zabezpieczone przy pomocy sztucznych ułatwień (drabinki, klamry itp.), organizator powinien zabezpieczyć na każde 10 osób 2 osoby odpowiedzialne, przy czym obowiązuje zasada, że jedna odpowiedzialna osoba znajduje się na czele grupy, a druga na jej końcu. Na każde kolejne 10 dzieci należy zabezpieczyć kolejną osobę odpowiedzialną.

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

Przy wycieczkach szkolnych organizowanych po oznakowanych szlakach turystycznych, które są zabezpieczone przy pomocy sztucznych ułatwień (drabinki, klamry itp.) od 2 stopnia szkoły podstawowej (klasy V-IX w słowackim systemie szkolnictwa) organizator powinien zapewnić: do 5 dzieci 2 osoby odpowiedzialne, do 10 dzieci 3 osoby odpowiedzialne, do 20 dzieci 4 osoby odpowiedzialne, do 30 dzieci 5 osób odpowiedzialnych, do 40 dzieci 6 osób odpowiedzialnych, przy czym obowiązuje zasada, że jedna osoba odpowiedzialna znajduje się na czele grupy, a druga na jej końcu. Nie zaleca się organizacji wycieczek szkolnych po oznakowanych szlakach turystycznych, które są zabezpieczone przy pomocy sztucznych ułatwień (drabinki, klamry itp.) dla dzieci 1 stopnia szkoły podstawowej (klasy I-IV w słowackim systemie szkolnictwa).

Artykuł VI

Niniejsze wytyczne nie mają wpływu na obowiązki wynikające z obowiązującego ustawodawstwa, np. zawiadomienie o transgranicznym świadczeniu usług na terenie Republiki Słowackiej

<http://www.minv.sk/?cezhranicne-poskytovanie-sluzieb>,

jak również ograniczenia wynikające z ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, harmonogram odwiedzin oraz prawa własności do nieruchomości oraz inne prawa i obowiązki wynikające z innych norm prawnych.

3. Regulaminy Parków Narodowych

Jeżeli mamy zamiar prowadzić grupę na terenie parku narodowego musimy stosować się do jego regulaminu. W regulaminie każdego parku znajdziemy informację na temat dostępności szlaków, sezonowego zamknięcia szlaków, terenów nieudostępionych do turystyki, warunków poruszania się poza znakowanymi szlakami turystycznymi oraz zalecenia dla grup zorganizowanych.

Regulamin Tatrzańskiego Parku Narodowego znajdziemy na stronie:

<https://www.tanap.org/download/navstevny-poriadok-tanapu.pdf>

Park Narodowy Mała Fatra

http://npmatlafatra.sopsr.sk/wp-content/uploads/2018/01/Navstevny_poriadok_NP_Mala_Fatra_vyh1%C3%A1%C5%A1ka.pdf

Park Narodowy Wielka Fatra

<http://npvelkafatra.sopsr.sk/navstevny-poriadok/>

Park Narodowy Słowacki Raj

http://npslovenskyraj.sopsr.sk/wp-content/uploads/2017/02/navstevny_poriadok_2018.pdf

Park Narodowy Tatry Niżne

<http://napant.sopsr.sk/pre-navstevnikov/navstevny-poriadok/>

Park Narodowy Pieniny

<http://pienap.sopsr.sk/navstevny-poriadok/>

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

Park Narodowy Murańska Planina

http://npmuranskaplanina.sopsr.sk/wp-content/uploads/2018/01/navstevny_poriadok.pdf

Park Narodowy Poloniny

http://nppoloniny.sopsr.sk/wp-content/uploads/2018/02/NPor_NP_POL.pdf

Park Narodowy Słowacki Kras

http://npslovenskykras.sopsr.sk/wp-content/uploads/2018/01/navstevny_poriadok.pdf

Największe zainteresowanie i kontrowersje budzi poruszanie się po terenie TANAP, przede wszystkim warunki poruszania się poza znakowanymi szlakami. Tę kwestię reguluje załącznik 4 do regulaminu TANAP.

W punkcie pierwszym znajdziemy listę wszystkich terenów, które nie są udostępnione dla wycieczek w towarzystwie uprawnionej osoby (masyw Szerokiej Jaworzyńskiej, górne partie Białej Wody, Dolina Kołowa, Czarna Jaworowa, Tatry Bielskie, Dolina Huncowska, Dolina Sławkowska i masyw Krywania).

Jednego dnia na szczyt nie znajdujący się na znakowanym szlaku może wejść maksymalnie 30 osób. Uprawniona osoba może prowadzić nie więcej niż 5 osób.

Osoba uprawniona ma obowiązek zgłosić swoją wycieczkę do dyrekcji parku narodowego jakimkolwiek sposobem (telefonicznie, osobiście...) z podaniem swojego imienia i nazwiska, wielkości grupy, szczytu na jaki chcemy prowadzić oraz jego ewentualnej alternatywy w przypadku brzydkiej pogody. Osoba otrzyma informację zwrotną czy jej wycieczka mieści się w ramach limitu wyznaczonego przez park narodowy.

Osoba uprawniona podczas poruszania się poza szlakiem turystycznym lub edukacyjnym jest zobowiązana mieć przy sobie dokument poświadczający jej kwalifikacje zawodowe lub inny dokument potwierdzający uprawnienia do poruszania się w terenie górskim i okazać go na żądanie spotkanego w terenie pracownika organów ochrony przyrody, pracownika dyrekcji parku narodowego, który ma uprawnienia członka straży przyrody lub członka straży przyrody.

4. Przykładowe trasy w Tatrach dostępne dla IML UIMLA

Przykładowe trasy w Tatrach, które znajdują się w terenie udostępnionym dla przewodników górskich, mają trudność poniżej I w skali UIAA i nie wymagają używania sprzętu taternickiego to:

1. Mały Lodowy z Czerwonej Ławki (2461 m, 45 min, 0)
2. Liptowskie Mury od Gładkiej do Wrót Chałubińskiego (3 godziny, 0)
3. Cubryna od Hińczowego Stawu przez Hińczową Przełęcz (2376 m, 0+, 2 godz.)
4. Hruby Wierch z Bystrego Przechodu przez Furkot lub od Capiego Stawu (2428 m, 45 min/1godz 30 min, 0+)
5. Szczyrbski Szczyt z Doliny Młynickiej (2385 m, 1 godz 30 min, 0+)
6. Siodełko z Doliny Furkotnej (2062 m, 45 min, 0-)
7. Mięguszowiecka Przełęcz pod Chłopkiem z Doliny Hińczowej (2307 m, 1 godz 30 min, 0)
8. Mięguszowiecki Szczyt Czarny z Przełęczą pod Chłopkiem (2398 m, 30 min, 0+)
9. Waga przez Dolinę Ciężką (2337 m, 3 godz 45 min, 0+)
10. Wschodnie Żelazne Wrota z Doliny Złomisk (2255 m, 2 godz 30 min, 0-)

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

11. Kozia Strażnica przez Przełęcz pod Kozią Strażnicą z Doliny Złomisk - Złomiska Równi lub Żelaznej Kotliny (2235 m, 0)
12. Kończysta – granią od magistrali lub ze Stwolskiej Przełęczy przez Tępą, bez wejścia na Kowadło (2535 m, 0 sama końcówka 0+)
13. Jagnięcy Szczyt z Przełęczy pod Kopą (2229 m, 2 godz, 0+)
14. Sławkowski z Doliny Staroleśnej przez Sławkowską Przełęcz (2452 m, 3 godz 20 min, 0+)
15. Świstowy Szczyt ze Zbójnickiej Chaty (2383 m, 1 godz 40 min, 0-) lub przez Świstową Przełęcz (2 godz 5 min, 0)
16. Mały Jaworowy Szczyt z Doliny Staroleśnej przez Zawracik Rówienkowy (2424 m, 2 godz, 0)
17. Jaworowa Przełęcz z Doliny Staroleśnej (2250 m, 40 min, 0)
18. Lodowa Kopa z Lodowej Przełęczy (2602 m, 1 godz, 0+)
19. Baranie Rogi z Doliny Pięciu Stawów Spiskich (2526 m, 2 godz 30 min, 0)
20. Huncowski Szczyt od Łomnickiego Stawu (2351 m, 2 godz, 0)
21. Kieżmarski Szczyt z Huncowskiej Przełęczy (2558 m, 0+)

5. Transgraniczne świadczenie usług.

Wszelkie informacje na temat procedury transgranicznego świadczenia usług znajdziemy na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

<https://www.minv.sk/?cezhranicne-poskytovanie-sluzieb>

Podanie składamy w dowolnym urzędzie powiatowym (my składaliśmy w Popradzie). Trzeba mieć założoną działalność gospodarczą a w niej kod świadczący o tym iż prowadzimy działalność przewodników górskich (79.90.A Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, 93.19.Z Pozostała działalność związana ze sportem. Podklasa ta obejmuje m.in. działalność przewodników górskich). Nie musi być to nasza główna działalność.

UWAGA! Ważne dla NIEPOSIADAJĄCYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ:

Jeśli nie mamy DG, możemy „podpiąć” się pod inną firmę, na zasadzie umowy (o pracę, umowę-zlecenie itp.), pamiętając jednak że o „poskytovanie” występuje firma, a konkretnie jej właściciel.

Należy ściągnąć i wypełnić poniższy dokument:

https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/zivnostenske_podnikanie_zuborova/Oznamenie%20o%20cezhranicnom%20poskytovani%20sluzieb.rtf

Można też złożyć dokument elektronicznie pod poniższym linkiem:

<https://www.slovensko.sk/sk/najst-sluzbu?CurrentPage=1&ServiceTitle=Oznamovanie+o+cezhrani%4%8dnom+poskytovan%3%ad+slu%5%beieb+na+%3%bazem%3%ad+Slovenskej+republiky>

Więcej informacji o elektronicznym podaniu tutaj: <https://www.minv.sk/?informacie-k-elektronickemu-podaniu>

Instrukcja wypełnienia dokumentu znajduje się w „Załączniku 1”.

W rubryce o terenie wykonywanej działalności nie można (przynajmniej w 2017 r. nie można było) wpisać „cała Słowacja”, trzeba wymienić powiaty w których zamierzamy działać (Załącznik 2 i 3 – my to tak zrobiliśmy). Czas

UIMLA - Union of International Mountain Leader Associations Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewodników Górskich „LIDER”

wykonywania działalności na terenie SK wpisujemy maksymalny możliwy (my to mamy chyba na 20 lat o ile dobrze pamiętam). Formularz wypełniamy w języku słowackim.

Do złożenia podania potrzebne będzie:

- ksero dowodu osobistego i legitymacji UIMLA (oryginał do wglądu)
- zaświadczenie o niekaralności (wystawia dowolny sąd, od ręki)
- Wydruk z CEIDG
- Jeśli chcemy aby „poskytovanie” obejmowało również naszego pracownika, należy załączyć umowę o pracę czy umowę-zlecenie
- Z legitymacjami UIMLA nie ma żadnego problemu, dopuszcza się też legitymację przewodnika górskiego według polskich uprawnień, ale musi być przetłumaczona (ksero)
- Dokumenty muszą być przetłumaczone na język (słowacki), ale nie muszą być urzędowo poświadczane – info ze strony (pierwszy link) – ja to rozumiem tak, że nie musi to być z pieczętką tłumacza przysięgłego (my chyba trochę wyszliśmy przed szereg i tłumaczyliśmy dokumenty przez tłumacza – co trochę kasy kosztowało). Legitymacji UIMLA i dowodu osobistego nie tłumaczymy.

Po ok. 2 tygodniach otrzymujemy decyzję. Dokument należy skserować (można zmniejszyć do formatu A5), zalaminować i nosić przy sobie. Nigdy nie miałem sytuacji aby ktoś to sprawdzał, ale lepiej nosić niż się prosić. Jeśli działalność przewodnicką prowadzimy jako pracownik firmy na którą robimy „poskytovanie”, trzeba mieć też ksero umowy o pracę itp. (przetłumaczoną).

6. Czy potrzeba EPC?

Nie, przewodnicy z ważnymi legitymacjami Stowarzyszenia „Lider” nie muszą posiadać EPC, czyli Europejskiej Legitymacji Zawodowej, gdyż jako członkowie UIMLA ujęci są w słowackiej ustawie. Nas obowiązuje dokument transgranicznego świadczenia usług, o którym powyżej.

ZAKOŃCZENIE

Porady przygotowaliśmy według swojej najlepszej wiedzy i przy dużym nakładzie pracy. Przepisy jednak, jak wiadomo, można interpretować w różny sposób, gdyż nie wszystko jest precyzyjnie określone. Niektóre kwestie są sporne – przede wszystkim trudność szlaków. Na pytanie: czy szlak ma trudność I czy 0 często znajdziemy sprzeczne odpowiedzi w różnych źródłach. Temat zatem siłą rzeczy nie jest jeszcze wyczerpany. Niniejszy dokument stanowi jednak solidną bazę, dzięki której będziecie wiedzieć na jakich zasadach powinniście odwiedzać z grupami naszego południowego sąsiada. W wątpliwych sytuacjach, które nie zostały tutaj opisane (mamy nadzieję, że takich będzie jak najmniej) należy stosować zasady common sense, czyli tzw. zdrowego chłopskiego rozumu. Nie zaszkodzi pogłębianie swojej wiedzy o słowackich górach, kulturze i języku naszych sąsiadów – zawsze może przyczynić się to do łagodzenia sporów. Ludzie traktujący innych z sympatią, często sami będą traktowani z sympatią. Życzymy wszystkim wielu miłych chwil z grupami na szlakach i poza szlakami gór Słowacji.